

Naziv predmeta

Povijest dentalne medicine

Zavod/katedra na kojoj se predmet izvodi

Zavod za dentalnu antropologiju

Adresa sjedišta zavoda/katedre

Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Gundulićeva 5, HR-10000 Zagreb

Status predmeta

Izborni predmet

Godina studija na kojoj se predmet izvodi

2. godina

Semestar u kojem se predmeti izvodi

Ljetni semestar

Broj ECTS-a

1 ECTS (1,5 ECTS za studente koji su studij upisali akademske godine 2020./2021. ili ranije)

Nositelj predmeta

Prof. dr. sc. Jelena Dumančić, dumancic@sfzg.hr

Ostali nastavnici na predmetu koji sudjeluju u izvođenju nastave

Izv. prof. dr. sc. Ivana Savić Pavićin, savic@sfzg.hr

Broj sati nastave

	Zimski semestar	Ljetni semestar	Ukupno (oba semestra)
Predavanja	-	7	7
Seminari	-	8	8
Vježbe	-	-	-
Ukupno	-	15	15

1 sat = 45 minuta

Vrsta vježbi na predmetu

Predmet nema vježbi.

Ciljevi i svrha predmeta

Povijest dentalne medicine upoznaje studente s podrijetlom i razvojem stomatologije, što će im pomoći u vrednovanju suvremenih događanja i budućeg razvoja stomatološke struke.

Ciljevi:

- upoznati evoluciju bolesti stomatognatog sustava i njihovog liječenja,
- upoznati podrijetlo i razvoj stomatološke struke,
- unaprijediti priznanje stomatologije kao struke.

Povijest čovječanstva ujedno je i povijest bolesti koje su ga zahvaćale. Patološka stanja zuba i čeljusti, jaku abraziju i parodontnu bolest, nalazimo u pre-Neandertalaca i Neandertalaca. Karijes je bio rijedak u paleolitskih populacija međutim incidencija mu raste prema ranom kamenom dobu, zajedno s potrebom za stomatološkim liječenjem. Najstarije zapise takvih zahvata nalazimo na svicima papirusa iz Starog Egipta i na babilonskim glinenim pločicama.

Dostignuća stomatološkog liječenja opisana su prema izvorima i ostacima antičkih naroda iz cijelog svijeta do prekretnice u 18. stoljeću kad počinje doba moderne stomatologije. Opisana su i dostignuća utemeljitelja stomatološke struke i razvoj stomatoloških disciplina koji se osniva na prirodnim znanostima i tehnološkom napretku, te istraživački rad i edukacija. Prikaz razvoja stomatologije u Hrvatskoj studentima će omogućiti razumijevanje i vrednovanje hrvatske zdravstvene kulture i nacionalnih specifičnosti u razvoju struke.

Uvjeti za upis predmeta

Uvjeta za upis predmeta za studente 2. godine integriranog preddiplomskog i diplomskog studija Dentalna medicina nema. Predmet je izborni i studenti ga upisuju po vlastitom izboru.

Ishodi učenja na razini programa integriranog preddiplomskog i diplomskog studija Dentalna medicina kojima predmet pridonosi:

- ☒ Znanja, vještine i kompetencije koje se odnose na profesionalizam, etiku i pravo
- ☐ Znanja, vještine i kompetencije koje se odnose na komunikacijske i socijalne vještine
- ☒ Znanja, vještine i kompetencije koje se odnose na bazično znanje i mogućnost prikupljanja informacija iz literature
- ☐ Znanja, vještine i kompetencije koje se odnose na prikupljanje kliničkih informacija
- ☐ Znanja, vještine i kompetencije koje se odnose na postavljanje dijagnoze i planiranje terapije
- ☐ Znanja, vještine i kompetencije koje se odnose na terapiju, uspostavu i održavanje oralnog zdravlja
- ☒ Znanja, vještine i kompetencije koje se odnose na preventivne mjere i promociju zdravlja

Očekivani ishodi učenja

Znanja

1. objasniti evoluciju bolesti stomatognatog sustava od pretpovijesti do modernog doba
2. navesti načine prevencije i liječenja bolesti stomatognatog sustava od antičkih vremena do moderne stomatologije (higijena, liječenje zubobolje, karijesa i parodontne bolesti, oralno-kirurški zahvati, protetska nadoknada izvađenih zuba, ortodontsko liječenje)
3. opisati podrijetlo i razvoj stomatološke struke i pojedinih stomatoloških disciplina (oralna kirurgija, endodoncija i restaurativna stomatologija, protetika, ortodoncija, parodontologija)
4. navesti nositelje razvoja stomatološke struke u svijetu (Abul-Kasim, Ambroise Paré, Philipp Pfaff, Pierre Fauchard, Hipokrat)
5. opisati razvoj stomatologije u Hrvatskoj u segmentu znanosti, školstva i zdravstva
6. analizirati razvoj zdravstvene kulture i pojedinih segmenata stomatološkog liječenja u kontekstu prošlost-sadašnjost-budućnost - promjene do kojih je došlo i napredak koji se očekuje u budućnosti (od liječenja karijesa vađenjem zuba, preko bušilice i ispuna do liječenja laserom i remineralizacijom)

Sadržaj predmeta**Predavanja**

	Teme predavanja u ljetnom semestru	Broj sati nastave
1.	Stomatologija prehistorijskih i starih naroda arhajske vaneuropske kulture	1
2.	Antička grčko-rimska stomatologija	1
3.	Srednjovjekovna stomatologija	1
4.	Renesansa	1
5.	Stomatologija u 18. stoljeću, Pierre Fauchard	1
6.	Stomatologija u industrijsko doba, 19. stoljeće	1
7.	Razvoj stomatologije u Hrvatskoj	1

1 sat = 45 minuta

Seminari

	Teme seminara u ljetnom semestru	Broj sati nastave
1.	Otkriće krapinskog neandertalca i njegov dentalni nalaz; Sv. Apolonija, zaštitnica zubobolnih i stomatološke struke; Leonardo da Vinci i stomatologija	1
2.	A. van Leeuwenhoek i treponema denticola 1683.; W. C. Röntgen, X-zrake i njihova uporaba u stomatologiji	1
3.	Povijest zubnih četkica; Povijest zubnih pasta	1
4.	Zubni amalgam i njegova sudbina, amalgamski ratovi; Vrtaljka u stomatologiji; Razvoj zubnih jedinica	1
5.	Povijest dentalnih implantata; Hipokratova zakletva i etički kodeksi kroz povijest; Povijest antibiotika	1
6.	Povijest anestezije - suzbijanje zubne boli (Horace Wells); Liječnici sveci; Povijest pandemija	1
7.	Život i rad akademika Drage Perovića; Žene u stomatologiji; Knjige od likarije - recepti u starohrvatskim zapisima;	1
8.	Ljudske mumije iz Arheološkog muzeja u Zagrebu; Ritualno oblikovanje zuba nekad i danas; Klio - povijest u medicinskoj praksi	1

1 sat = 45 minuta

Obveze studenata

Za seminare studenti pripremaju pojedine teme koje će usmeno izložiti uz Power Point prezentaciju.

Praćenje rada studenata

Rad studenata se prati kroz prezentaciju seminara.

Način polaganja ispita

Pisani oblik seminara bit će ocijenjen kao ispit iz Povijesti dentalne medicine.

Datum(i) održavanja ispita

	Izvanredni ispitni rokovi			Redovni ispitni rok ZIMSKI	Izvanredni ispitni rokovi		Redovni ispitni rok LJETNI		Redovni ispitni rok JESENSKI	
	Studeni	Prosinac	Siječanj	Veljača	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan
Datum(i)							17.6.	8.7.	26.8.	9.9.

Obvezna literatura

- Hoffmann-Axthelm W. History of Dentistry . Chicago: Quintessence Publishing Co; 1981.
- Kaić Z. Razvoj stomatologije u Hrvatskoj. Acta Stomatol Croat. 2002; 36:5-18.
- Dumančić J, Kaić Z. Uz 90. obljetnicu: Eduard Radošević, začetnik visokoškolske nastave iz stomatologije u Hrvatskoj. Acta Stomatol Croat. 2012;46(3):176-83.
- Keros J, Vodanović M, urednici. Monografija 50 godina samostalnosti Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i 65 godina studija stomatologije. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu; 2013.

Dopunska literatura

- Škrobonja A, Muzur A, Rotschild V. Povijest medicine za praktičare. Rijeka: Adamić; 2003.
- Brkić H, Dumančić J, Savić Pavičin I, Vodanović M. 50 godina Zavoda za dentalnu antropologiju/50 years of the Department of Dental Anthropology School of Dental Medicine University of Zagreb (1966 – 2016). Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu; 2016. 160 str.